

Lutz Bacher Burning the Days

NL

28.03 –
09.08.26

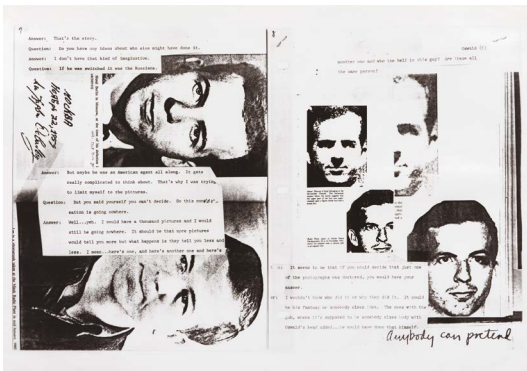
Deze tentoonstelling biedt een overzicht van vijftig jaar kunstproductie van Lutz Bacher (1943–2019). Bacher woonde in Californië en later in New York, en begon in de jaren zeventig onder dit pseudoniem kunst te maken. Haar vroegste werken maakte ze nog met een camera: ze nam zelf foto's of bewerkte gevonden beelden door ze te vervormen, combineren of half verborgen details te onthullen. Haar methode steunde op toeval – plotselinge invallen van schoonheid, humor of geweld, een openheid die zich later uitbreidde naar objecten, videowerk en grootschalige museale installaties. Ze omarmde de kunsthistorische traditie van de 'readymade', maar vertroebelde de logica ervan door een brede waaier aan gevonden materialen op onconventionele wijze te combineren.

In haar praktijk onderzocht Bacher haar hele leven de politieke en psychische onderstromen van de twintigste-eeuwse Verenigde Staten. Verschillende onderwerpen in *Burning the Days* zijn beladen Americana symbolen: een president en zijn weduwe, soldaten, bizons, potentiële moordenaars en plekken van historisch verval. Haar kunst werd geïnspireerd door deze gewelddadige buitenwereld, maar veel kwam ook voort uit innerlijke vragen en liet een intieme, existentiële toon doorklinken: wie zou Lutz Bacher kunnen zijn? Wat zou ze als kunstenares doen? Wat zou haar werk nu, of later, kunnen betekenen?

De titel *Burning the Days* komt van Bacher zelf. Het is de titel die ze gaf aan een onvoltooid boek dat nu in haar archief ligt, een chronologische compilatie van haar werk vanaf 2013 tot bijna de dag van haar overlijden in 2019. De titel verwijst naar een uitdrukking die VS-soldaten gebruikten tijdens hun dienstverlof gedurende de Vietnamoorlog. Ook de tentoonstelling kan beschouwd worden als een soort conceptversie: net als het boek zelf blijft ze onvoltooid of onvoltooibaar.

The Lee Harvey Oswald Interview

In 1976 werd Lutz Bacher uitgenodigd om deel te nemen aan een boek met kunstenaarsgesprekken. In plaats van met iemand over haar werk te spreken, interviewde ze zichzelf over Lee Harvey Oswald, de hoofdverdachte in de moord op VS-president John F. Kennedy in 1963. Het resultaat, *The Lee Harvey Oswald Interview* (1976–78), is een fotocollage van 18 pagina's met vraag- en antwoordfragmenten en fotokopieën van het gezicht van Oswald. Van deze collages maakte ze fotostatische afdrucken: een techniek die destijds gangbaar was in juridische contexten omdat ze originele documenten waarheidsgetrouw imiteerde en als wettelijk toegestane reproductie in de rechtbank kon dienen.

The Lee Harvey Oswald Interview
(Positive), 1976-78
Privécollectie

Door Lee Harvey Oswald schijnbaar als onderwerp te kiezen, plaatst het werk de vermeende waarheid van de fotostatische reproductie tegenover een van de grote voorbeelden van technische en historische onzekerheid in beelden. In Oswald vond Bacher een symbool voor haar eigen verschoven subjectpositie, en een voorbeeld van hoe het onkenbare verlangen, intriges en speculatie kan oproepen. Wat kan een beeld eigenlijk over een persoon vertellen – als het al iets vertelt? Hoe komen mythen tot stand?

Bacher hernam het werk in verschillende vormen, waaronder een live performance, *The Lee Harvey Oswald Interview* (performance, San Francisco, 18 juli 1984), waarin ze het interview reconstrueerde. In 1998 nam ze haar computerscherm op terwijl ze in- en uitzoomde en scrolde door hoge-resolutiescans van het interview, wat resulteerde in de digitale schermopnamevideo *The Lee Harvey Oswald Interview (Desktop version)*.

Jackie & Me

Jackie & Me (1989) toont schijnbaar Jacqueline Kennedy Onassis, weduwe van John F. Kennedy, terwijl zij in Central Park lijkt weg te vluchten voor een fotograaf. Alle foto's en bijschriften zijn afkomstig uit een boek van de beruchte paparazifotograaf Ron Galella. Bacher hergebruikt Galella's pagina's om een ander, ambivalent fotoverhaal te construeren: over de Amerikaanse mythe en het sprookje, maar ook over een vrouw op de vlucht – weg van de camera, een open veld over, richting het bos. Een fantasie van ontsnappen.

Jackie & Me (detail), 1989
Astrup Fearnley Collection, Oslo, Norway

In Memory of My Feelings

In Memory of My Feelings (1990) bestaat uit een hoge, smalle kast met metalen lades waarin T-shirts opgevouwen liggen. Elk stuk is bedrukt met een zin uit een persoonlijkheidstest die Bacher moest invullen voorafgaand aan een medische ingreep waarbij tumoren uit haar baarmoeder werden verwijderd.

In Memory of My Feelings, 1990
Photo: Christian Øien. Courtesy van
The Estate of Lutz Bacher & Galerie Buchholz

Playboys

Playboys (1991–93) is een reeks airbrushschilderijen waarin Bacher de illustraties van Alberto Vargas nabootst, die tussen 1957 en 1978 verschenen in *Playboy*. Bachers droogkomische schilderijen behouden de oorspronkelijke beeld-tekstcombinaties van Vargas, met bijschriften die klinken als de gedachtegangen van pin-upgirls die elke denkbaar onderwerp seksualiseren, van actuele gebeurtenissen en feminisme tot het buitenlandse beleid van de VS.

Wat gebeurt er met beelden die voor een mannelijke blik zijn gemaakt wanneer een vrouw het overneemt? Behouden ze dezelfde vorm van erotica of transformeren ze in liefdevolle eerbetonen, ambivalente uitingen of kritische parodieën? En zo ja, van wie of van wat?

Jokes

Voor *Jokes* (1985–88) baseerde Bacher zich op een humoristisch boek over beroemdheden en politici, voorzien van bizarre bijschriften. Ze fotografeerde de pagina's, vergrootte de beelden en drukte ze af, om ze vervolgens een versleten uiterlijk te geven door ze te verfrommelen, bevuilen of buiten achter te laten. VS-filmsterren als Marilyn Monroe en Jane Fonda, evenals politici als Bella Abzug en John F. Kennedy, en de ultra-conservatieve predikant Billy Graham, vormen het mikpunt van de grappen.

Jokes Kennedy/Goldwater
(*This Fucking Job*), 1987
Privécollectie

Bacher gebruikte deze twijfelachtige vormen van humor om zich iets minder tijdgebonden af te vragen: Wat is een grap? Waarom vertellen we ze? En wat betekenen ze eigenlijk?

BINGO (or the year I was born)

Voor *BINGO (or the year I was born)* (2008) heeft Bacher een bingobord geprogrammeerd dat willekeurig en continu oplicht. Bingo is een gokspel dat binnen lokale gemeenschappen gespeeld wordt om te socializen, vaak in kerken of recreatiecentra. Het voortdurend en toevallig verschijnen van nummers verwijst naar de uitdrukkingen “Their number was up” of “Their number was called”, zegswijzen die worden gebruikt wanneer iemand overlijdt of met ingrijpende gevolgen wordt geconfronteerd.

Manhatta

In een opwelling stapte Lutz Bacher in Manhattan aan boord van een watervliegtuig. Vanuit de lucht filmde ze de stad en de gebouwen onder zich. *Manhatta* (1999) zweeft boven het zich ontvouwende panorama van New York, zoomt erop in en laat het uiteen vallen in rafelige pixels. Deze golvende pixelatie was onbedoeld, maar bleek een gelukkig toeval. Bacher zette de videoband in omgekeerde volgorde over op dvd, wat resulteerde in een haperende, vervreemdende weergave. Ze maakt gebruik van dit technisch defect om gevoelens van desoriëntatie op te roepen, vergelijkbaar met hoe vervorming in muziek wordt ingezet.

Het kunstwerk krijgt een andere lading wanneer de torens van het World Trade Center ongeschonden in beeld verschijnen. Bachers beelden dragen in zich een zweem van toeval, lot of voorgevoel – ze roepen dat grote historische trauma op zonder het te tonen.

Smoke

Smoke (1976) is een zelfportret van Bacher waarin ze eenvoudige bewegingen uitvoert in een studio.

Smoke (detail), 1976
Collectie van Stephen Cheng, Hong Kong

Chess

In *Chess* (2012) staat een ensemble gevonden objecten opgesteld op een pixelachtige schaakbordvloer. Twee levensgrote schaakstukken, een dromedaris, Elvis Presley en een Tyrannosaurus rex cirkelen rond een gevonden replica van het fietswiel van Marcel Duchamp, terwijl Elvis onafgebroken in falset zingt. In ongepubliceerde notities vertelt Bacher dat ze *Chess* niet op voorhand had bedacht om vervolgens de objecten te verzamelen. In plaats daarvan vond ze de objecten één voor één in verschillende kamers van haar huis, en realiseerde ze zich gaandeweg dat er zich om haar heen al een schaakspel aan het vormen was.

Big Boy

Big Boy (1992) is een replica van een anatomisch perfecte pop die wordt gebruikt in therapeutische contexten in verband met kindermisbruik, die Bacher op grote schaal heeft nagemaakt.

Big Boy, 1992
Privécollectie

Little People

Met behulp van een studiofotograaf en een zeldzame, enorme grootformaatcamera, positioneerde en belichtte Lutz Bacher trollenpoppetjes als filmsterren, wat resulteerde in *Little People* (2005).

Bison (2012), *Boyfriends* (2006),
Levi's 2 (2018), *Life Form* (2018), *Orb* (2008),
Tank (2008), *Untitled (Parent/Child)* (2019),
Untitled (Snow White) (2009), *Wham* (2016),
Whiteboard (2018), *Woodman* (2015), *World* (2003)

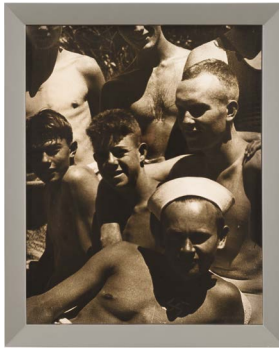

Untitled (Parent/Child), 2019
Collectie van Dr. Alfred Gillio
& Paul Bernstein, New York

Bacher omarmd deze gevonden sculpturen als afdankers van ons consumptietijdperk – een absurd universum van objecten dat in haar atelier een nieuw leven kreeg. Ze groepeerde ze op kleur of in provocerende combinaties. Haar materiaalkeuzeprocess was intuïtief: objecten kwamen naar haar toe, en wat ze selecteerde moest emoties oproepen, mensen aan het lachen maken of haar zelf raken. Ze geloofde dat wat haar onverwachts kon bewegen, ook hetzelfde effect op anderen zou kunnen hebben. Eenvoudig als uitgangspunt, maar juist daarin klinkt Bachers kunstfilosofie door, waarin ze vraagtekens plaatst bij wat een artistieke taal zou kunnen zijn. Het is een poëtische, onbevangen blik op de wereld, gedragen door de spontane openbaring van het werkelijke en het tastbare.

Men at War

Men at War (1975) bestaat uit negen foto's, allemaal afgedrukt op basis van hetzelfde gevonden negatief, maar elk met focus op een ander detail. De foto's tonen een groep lachende badgasten, vermoedelijk VS-soldaten, waarvan er één een verontrustend hakenkruis op zijn borst heeft, dat nauwelijks zichtbaar is. De oorsprong van het negatief is onbekend, maar het toont soldaten die tijdens de oorlog met elkaar socializen buiten diensttijd, een thema waar Bacher haar hele leven op zou terugkomen.

Men at War, 1975
Courtesy van The Estate of Lutz Bacher
& Galerie Buchholz

Olympiad

Olympiad (1997) is een videoregistratie van Bachers bezoek aan het Berlijnse olympisch stadion uit 1936, waar Leni Riefenstahl haar beruchte gelijknamige film draaide onder het naziregime. Een defecte band gaf de video een schokkerig, sputterend ritme. Toen Bacher probeerde dit te corrigeren, stapelden de vervormingen zich op – en versterkten zo paradoxaal de spookachtige, pompeuze grandeur van de locatie, terwijl ze die tegelijk ondermijnden. Wat vandaag misschien een bewuste keuze of een snel digitaal effect lijkt, was eerder een gril van de technologie – de articulatie van materiaal dat kapotgaat.

Bien Hoa

Bien Hoa (2006/2016) bestaat uit tien gevonden foto's die zijn genomen door Walter, een VS-soldaat die tijdens de Vietnamoorlog gestationeerd was op de luchtmachtbasis Bien Hoa. Walter schreef op de achterkant van alle foto's, op twee na, een boodschap voordat hij ze naar zijn geliefde opstuurde.

The Celestial Handbook

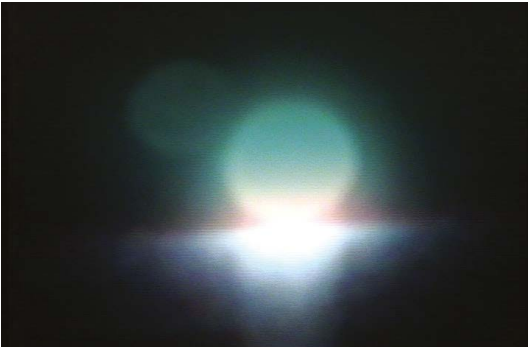
The Celestial Handbook (2011) bestaat uit pagina's uit een astronomiecompendium voor amateurs uit de jaren zestig, met afbeeldingen van sterrenstelsels, nevels, kometen en kosmische verschijnselen. De bijschriften zijn eerder poëtisch dan wetenschappelijk – elegisch van toon, en getuigen van het paradoxale verlangen om te verklaren wat bijna niet te verklaren valt. In dezelfde ruimte liggen honderden *Stress Balls* (2012) die als een sterrenstelsel verspreid over de vloer liggen.

The Celestial Handbook, 2011
Courtesy van The Estate of Lutz Bacher
& Galerie Buchholz

Black Beauty
Blue Moon

Black Beauty (2012) vormt het decor voor *Blue Moon* (1996) – een video die Bacher maakte van de maan door het raam van haar huis in Berkeley, Californië. De camera zoekt de maan en vangt de lichtbreking ervan door het raam en de cameralens, waardoor een tweede maan verschijnt, kleiner en helderder. De twee manen vormen een stimulerend duo dat zonder enig verhaal naar elkaar toe drijft en weer uiteenvalt. Ondertussen sluipen geluiden uit Bachers dagelijks leven de opname binnen: een televisie, krakende vloeren, rinkelende flessen – en de geluiden van haarzelf en haar man, een astrofysicus, die op hun afwezigheid duiden. In de verte klinkt het refrein van het liedje *Danny Boy*, terwijl het maanlicht langzaam naar de rand van het beeld zweeft en een zwart tv-scherm achterlaat – als een leegte.

Blue Moon, 1996
Courtesy van The Estate of Lutz Bacher
& Galerie Buchholz

Bacher installeerde deze twee werken voor het eerst samen in 2013, enkele maanden nadat ze *The Celestial Handbook* had gecombineerd met *Stress Balls*. In de laatste 10 jaar van haar leven creëerde Bacher een aantal indrukwekkende, groot-schalige installaties, vaak opgebouwd rond verbeeldingen van het verre verleden of het hemelse.

Sweet Jesus

Op het dakterras van WIELS is de iconische stem van acteur James Earl Jones te horen in de geluidsinstallatie *Sweet Jesus* (2016). Zijn stem reciteert de Bijbelse genealogie uit Mattheüs 1, in vertraagde vorm en in een loop, waarbij de vaderlijke afstamming van Jezus tot aan Jozef wordt opgesomd. In het werk wordt de naam van Jezus volledig weggelaten.

Do you love me?

Do you love me? (1994) is een twaalf uur durende video waarin Lutz Bacher vrienden, familie, kunstenaars en collega's interviewt over zichzelf. Hoewel ze het onderwerp is, onthult het werk vaak meer over de geïnterviewden dan over Bacher zelf.

Do you love me, 1994
Courtesy van The Estate of Lutz Bacher
& Galerie Buchholz

Bekijk de video [hier](#).

OVER DE KUNSTENARES

Lutz Bacher (1943–2019, VS) woonde en werkte in Berkeley en New York. Solotentoonstellingen werden georganiseerd in o.a. Astrup Fearnley Museet (2025), Oslo; Raven Row (2023), Londen; Fridericianum (2021), Kassel; Treize (2022), Parijs; K21 Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen (2018), Düsseldorf; Lafayette Anticipations (2018), Parijs; KADIST (2017), San Francisco; Secession (2016), Wenen; Greene Naftali (2015–16), New York; Kunsthalle Zürich (2013); ICA Londen (2013); en MoMA PS1 (2009), New York. Haar werk is opgenomen in de collecties van grote musea over de hele wereld. Haar archief, dat vanaf de jaren zeventig werd georganiseerd in wat zij *The Betty Center* noemde, bevindt zich in New York en wordt bewaard en beheerd door Galerie Buchholz in samenwerking met de Estate of Lutz Bacher.

Curatrice:

Helena Kritis, met co-curatrice Solveig Øvstebø

Lutz Bacher: Burning the Days wordt georganiseerd in samenwerking met Astrup Fearnley Museet, Oslo, waar de tentoonstelling te zien was van 26 september 2025 tot 4 januari 2026

Met de bijzondere steun van:

Terra Foundation for American Art

Met de genereuze steun van Exhibition & Publication Circles:

Luc en Carine Haenen – Van Aelst, Elisa Nuyten,
Manizeh and Danny Rimer, Michael Ringier, Anne Sweijid
& Susanna Hegewisch-Becker, Marc Vandecandelaere,
Jacques Verhaegen

Met de steun van en in nauwe samenwerking met:

The Estate of Lutz Bacher, Galerie Buchholz

PUBLIEK PROGRAMMA

25/04 16:00–17:00 Look Who's Talking met Helena Kritis (EN)	01/04, 06/05, 03/06, 01/07, 05/08 18:00–21:00 Gratis nocturnes: rondleidingen, schaaktoernooien en workshops zeefdrukken
23/05 15:00–16:00 Look Who's Talking met Sara Deraedt (NL)	13/06, 27/06, 11/07, 25/07, 08/08 14:00–15:30 Visit & Practice (NL/FR/EN)
03/06 19:00–20:00 Lezing door Alex Kitnick (EN)	24/04, 29/05, 26/06, 31/07 09:00–11:30 Morning Routine Elke eerste en derde zondag van de maand 14:00–15:00 Family Funday (NL/FR)
06/06 15:00–16:00 Look Who's Talking met Anthony Huberman (EN)	Raadpleeg alle programma- updates of reserveer je rondleiding via wiels.org
13/06 15:00–16:00 Look Who's Talking met Madeleine Planeix-Crocker (FR)	

PUBLICATIE

Een uitgebreide monografie, ontworpen door Julie Peeters en uitgegeven door Roma Publications, verschijnt in juni 2026. Deze bevat nieuwe essays van Kate Nesin, Emily LaBarge en Juliane Rebentisch.

WIELS

Georganiseerd in samenwerking met
Astrup Fearnley Museet

Chess, 2012
Raf Simons Collectie, Antwerpen

